

Ordføreren for forslagsstillerne (John Haaber)

(V):

Mange taler ringe om det folkekirkelige demokrati, sådan som det udøves gennem menighedsrådene. Det kan heller ikke nægtes, at man til støtte for disse tankegange kan henvise dels til de mange fredsvalg, dels til den forholdsvis ringe valgdeltagelse, hvor valgene finder sted. Den manglende interesse omkring valgene til menighedsrådene hænger efter min opfattelse i høj grad sammen med, at deres myndighedsområde har været for ringe. I teorien har deres virksomhedsområde været næsten ubegrænset, men i praksis har de været betragtet som underordnede administrative organer i stedet for besluttende og bevillende myndigheder.

Ved lovgivningen i 1970 blev menighedsrådenes selvstændighed ved den årlige budgetlægning afgørende begrænset. Kommunalreformen medførte, at menighedsrådenes budgetter skulle samordnes inden for et fælles ligningsområde. Det budgetsamråd, som blev indført til at løse denne opgave, blev ikke udstyret med nogen reel beføjelse. Den egentlige myndighed blev tillagt provstiudvalget. Da provstiudvalgene foruden af provsten normalt kun består af to valgte medlemmer valgt ved indirekte valg, er det vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at tilgodese både ekspertise og det princip, at udvalgene skal være repræsentative for forskellige synspunkter i menighedsrådene, for slet ikke at tale om repræsentative for menighedsrådsmedlemmerne. Det er ganske klart, at følgerne af kommunalreformen for menighedsrådenes vedkommende blev en yderligere reducere af myndighed og ansvar. Menighedsrådenes funktion som lokale demokratiske organer blev af meget ringe omfang. Der er i højeste grad grund til at glæde sig over, at der stadig er mennesker inden for den danske folkekirke, som lader sig vælge ind i disse råd på trods af rådernes arbejdsområde.

Det er venstres opfattelse, at folkekirken i menighedsrådene har et meget stort aktiv. På trods af de beskedne arbejdsvilkår gøres der i rådene en for folkekirken meget værdifuld indsats. Menighedsrådene repræsenterer i bedste forstand rummeligheden i folkekirken. Menighedsrådene står på en måde som garanten for, at grupper af forskellig observans kan føle sig hjemme i folkekirken eller i det mindste forblive i den. Derfor er folkekirken ikke blevet en forening for folk med religiøse meninger,

men den åbne kirke. På den måde har kirken i Danmark undgået en indsnævring af forkyndelsen og kan i stedet for opleve en frugtbar vekselvirkning inden for dens rammer.

I overensstemmelse med det, der her er sagt, vil det være en naturlig følge at gøre alt det, der kan gøres for at styrke dette værdifulde led i det folkekirkelige lokaldemokrati. Vil folkettingen som lovgiver for de ydre rammer virkelig vise respekt for menighedsrådene, vise, at man virkelig påskønner det arbejde, der gøres, må folkettingen nu give disse råd større ansvarsområde, give dem større handlefrihed.

I forslaget ligger ikke noget påbud over for menighedsrådene. Grundholdningen i kirkelig lovgivning, lovgivning om menighedsråd, har altid hvilet på frihed og skal fortsat gøre det.

Med det beslutningsforslag, som venstre nu fremsætter, er der kun ét formål: at styrke menighedsrådenes selvstændighed til gavn for den danske folkekirke. Det er venstres opfattelse, at med friheden følger respekten og dermed interessen for menighedsrådene. Det er venstres opfattelse, at denne respekt og interesse vil omsættes i øget valgdeltagelse og i stigning i antallet af valg til menighedsråd.

Når menighedsrådenes selvstændighed skal øges, som det foreslås af venstre, vil det medføre, at beslutningsmyndigheden tages fra andre, og det gælder bl. a. provstiudvalgene. Venstre tænker sig derfor disse råd erstattet af provstisamråd. Provstisamrådene bør sammensættes af repræsentanter for menighedsrådene med den opgave at fastsætte det samlede ligningsbeløb inden for et fælles ligningsområde og som følge heraf ligningsprocenten. Det er tanken at videreføre begrænsningen i ligningsbeløbets størrelse, selv om nogle måske kunne tænke sig at udvide rammerne lidt. Provstisamrådet får derfor kun til opgave at sammenarbejde de enkelte menighedsråds slutligningsbeløb inden for den økonomiske begrænsning, der gælder for det samlede slutligningsbeløb inden for fællesligningsområdet. Arbejdet gælder altså ikke budgettets enkelte poster, det er jo i klar modsætning til, hvad provstiudvalgene i øjeblikket tager sig af.

På grundlag af en drøftelse fastsætter provstisamrådet ligningsprocenten. Ved dette sidste understreges yderligere, at ligningsprocenten er menighedsrådenes ansvar og ikke det, som mange let kunne få opfattelsen af i dag, nemlig at ligningsprocenten er kommunalbestyrel-